

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

द्वितीय वर्ष कला
जून २०१० पासून

मराठी अभ्यासक्रम (तृतीय व चतुर्थ सत्र)

मराठी सामान्यस्तर २, (G२)

मराठी सामान्यस्तर २ (पर्यायी अभ्यासक्रम) (G२)

मराठी विशेषस्तर १, (S१)

मराठी विशेषस्तर एस २ (S२)

द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम (जी २)

जून २०१० पासून

वाङ्मय प्रकाराचा अभ्यास : कादंबरी

तृतीय सत्र

* नेमलेले पाठ्यपुस्तक : १. पांगिरा (कादंबरी), विश्वास पाटील, राजहंस प्रकाशन पुणे

- अ) अध्ययन अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये : तासिका ८
१. कादंबरी : स्वरूप, घटक व प्रकार
  २. इतर वाङ्मय प्रकारांपेक्षा कादंबरीचे वेगळेपण
  ३. मराठी कादंबरीची वाटचाल
- ब) घटक विश्लेषण तासिका ३६
१. पांगिरा : आशय व मांडणी
  २. पांगिरा : व्यक्तिरेखा, प्रसंगवर्णन, संघर्ष
  ३. पांगिरा : निवेदन पध्दती, संवाद, भाषाशैली
  ४. पांगिरा : एक ग्रामीण कादंबरी
- क) संदर्भ साहित्य
१. मराठी कादंबरी : तंत्र व विकास, बापट व गोडबोले
  २. मराठी कादंबरी, चंद्रकांत बांदिवडेकर
  ३. मराठी ग्रामीण कादंबरी, रवींद्र ठाकुर, मेहता पब्लिशिंग हाऊस पुणे
  ४. मराठी कादंबरी, ल.ग.जोग
  ५. गेल्या अर्धशतकातील मराठी कादंबरी, विलास खोले

द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम (जी २)

जून २०१० पासून

वाङ्मय प्रकाराचा अभ्यास : आत्मकथन

चतुर्थ सत्र

नेमलेले पाठ्यपुस्तक - वाट तुडवताना (आत्मकथन), उत्तम कांबळे, मनोविकास प्रकाशन पुणे

- अ) अध्ययन अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये : तासिका ८
१. आत्मचरित्र-आत्मकथन : स्वरूप विशेष
  २. दलित आत्मकथन : स्वरूप विशेष
  ३. मराठीतील आत्मकथनात्मक लेखन
- ब) घटक विश्लेषण तासिका ३६
१. वाट तुडवताना : आशय व मांडणी
  २. वाट तुडवताना : व्यक्तिरेखा, प्रसंगवर्णन, संघर्ष
  ३. वाट तुडवताना : संवाद, भाषाशैली
  ४. वाट तुडवताना : एक दलित आत्मकथन
- क) संदर्भ साहित्य
१. चरित्र आत्मचरित्र, अ.म.जोशी
  २. दलित आत्मकथने, वासुदेव मुलाटे, स्वरूप प्रकाशन औरंगाबाद
  ३. दलित आत्मचरित्रे : साहित्य आणि समाज, डॉ.रमेश धोंगडे, दिलीपराज प्रकाशन
  ४. साहित्याचे निकष बदलावे लागतील, शरणकुमार लिंबाळे, दिलीपराज प्रकाशन
  ५. वाट तुडवतानाच्या शोधात, शब्दालय प्रकाशन

प्रश्नपत्रिका स्वरूप व गुणविभागणी
द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम
जून २०१० पासून
मराठी सामान्यस्तर (जी-२) (वाड्मयीन मराठी)
वाड्मय प्रकाराचा अभ्यास - कादंबरी (पांगिरा) वाट तुडवताना)

तृतीय सत्र

वेळ २ तास		एकुण गुण ४०
सूचना :-	१. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत	
प्रश्न १ ला दीर्घोत्तरी प्रश्न.		१६
किंवा		
दीर्घोत्तरी प्रश्न		
प्रश्न २ रा पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (पाच पैकी तीन)		१२
प्रश्न ३ रा पुढीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)		१२

द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम
जून २०१० पासून
मराठी सामान्यस्तर (जी-२) (वाड्मयीन मराठी)
वाड्मय प्रकाराचा अभ्यास - आत्मकथन (वाट तुडवताना)

चतुर्थ सत्र

वेळ २ तास		एकुण गुण ४०
सूचना :-	१. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत	
प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न.		१६
किंवा		
दीर्घोत्तरी प्रश्न		
प्रश्न २ पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (पाच पैकी तीन)		१२
प्रश्न ३ पुढीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)		१२

द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम (जी २)
सामान्यस्तर : उपयोजित मराठी (पर्यायी अभ्यासक्रम)
जून २०१० पासून

प्रसार माध्यमांचा परिचय आणि लेखन

अ) अध्ययन अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये :

तासिका ८

१. भाषिक संवाद व संवाद माध्यमांच्या वाटचालीचा परिचय करून घेणे
२. संवादाचे स्वरूप आणि साधनांचा परिचय करून घेणे
३. आधुनिक प्रसार माध्यमांच्या साधनांचा स्थूल परिचय करून घेणे
- वृत्तपत्र, लेखन तंत्र समजून घेणे, उपयोजन करणे
तृतीय सत्र

ब) घटक विश्लेषण

तासिका ३६

१. संदेशन : आदान प्रदान प्रक्रिया

- १.१ दैनंदिन व्यवहारातील संदेशनाचे स्वरूप
- १.२ दैनंदिन व्यवहारातील संदेशनाचे प्रकार
(रंग, प्रकाश, ध्वनी, चित्र, चिन्ह, आंगिक हावभाव इ.)
- १.३ भाषिक संदेशन - स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये

२. संदेशन साधनांचा विकास

- २.१ संदेशन साधनांचा मागोवा
- २.२ संदेशन साधनांचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये
- २.३ दवंडी, कीर्तन, भारूड, दशावतार, तमाशा, पथनाट्य
या कलाप्रकारांचे संदेशनातील स्थान - स्थूल परिचय

३. वृत्तपत्र प्रसार माध्यमासाठी लेखन तंत्र व उपयोजन

- ३.१ वृत्तापत्राचे स्वरूप व महत्व
- ३.२ वृत्तपत्र आणि इतर प्रसार माध्यमे
- ३.३ वृत्तपत्राचे विविध घटक
- ३.४ बातमी लेखन, स्तंभ लेखन, सदर लेखन तंत्र व उपयोजन
- ३.५ अग्रलेख स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये
- ३.६ वृत्तकथा लेखन तंत्र
- ३.७ मुलाखत लेखन तंत्र
- ३.८ वाचकांची पत्रे
- ३.९ वृत्तपत्रीय पुरवणी लेखन स्वरूप आणि परिचय

सर्व घटकांवर उपयोजनात्मक लेखन

स्वाध्याय :

१. निवडक बातमी, लेख, सदर, अग्रलेख, मुलाखती यांचे कात्रण विद्यार्थ्यांकडून संकलित करणे
२. वृत्तपत्रीय लेख संग्रहाचे पुस्तक सामुहिक वाचन
३. वृत्तपत्र व्यवसायासाठी लेखन करणाऱ्या अधिकारी, अभ्यासू व्यक्तीचे व्याख्यान आयोजित करणे

द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम (जी २)
सामान्यस्तर : उपयोजित मराठी (पर्यायी अभ्यासक्रम)
जून २०१० पासून
चतुर्थ सत्र

अ) अध्ययन अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये :

तासिका ८

१. आधुनिक प्रसार माध्यमे : आकाशवाणी, दुरदर्शन या प्रसार माध्यमांचे स्वरूप व लेखन तंत्र समजून घेणे, उपयोजन करणे

२. माहिती तंत्रज्ञानाचे स्वरूप समजावून घेणे
३. इंटरनेटचे स्वरूप व तंत्र समजावून घेणे व सराव करणे

ब) घटक विश्लेषण

तासिका ३६

१. आकाशवाणी प्रसार माध्यम लेखनतंत्र आणि उपयोजन तासिका ३६
  - १.१ श्राव्य माध्यमांचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये
  - १.२ आकाशवाणी माध्यम - स्वरूप
  - १.३ आकाशवाणी माध्यमाचे घटक - परिचय (कार्यक्रम)
  - १.४ आकाशवाणी लेखन तंत्र
(बातमी, श्रुतिका, रूपक, नभोनाट्य, संवाद, भाषण, मुलाखत इ. संदर्भात उपयोनात्मक लेखन)
२. दूरदर्शन लेखनतंत्र
  - २.१ दूरदर्शन माध्यम विशिष्टता
  - २.२ दूरदर्शन लेखनतंत्र व स्वरूप
  - २.३ दूरदर्शनचे विविध घटक कार्यक्रम
बातमी, मालिका, पटकथा, मुलाखत चर्चा इ. संदर्भात
३. माहिती आणि तंत्रज्ञान - स्वरूप आणि महत्व
  - ३.१ माहिती आणि तंत्रज्ञान स्वरूप आणि साधने
  - ३.२ टपाल, टेलिफोन, फॅक्स, तार, मोबाईल आणि इंटरनेट इ. संदर्भात स्थूल परिचय
  - ३.३ संगणक स्वरूप आणि महत्व
  - ३.४ संगणक कार्यप्रणाली
  - ३.५ इंटरनेट स्वरूप आणि कार्यप्रणाली
  - ३.६ इंटरनेटवरील संवादात्मक कार्यक्रमांची ओळख, चॅट, ई-मेल, वेबसाईट यासंदर्भात प्रत्यक्ष सराव व उपयोजन

क) संदर्भ साहित्य

१. अभिनव भाषाविज्ञान, गं.ना.जोगळेकर
२. भाषाविज्ञान परिचय, डॉ.मालशे, डॉ.पुंडे, डॉ.सोमण, पद्मबंधा प्रकाशन पुणे दि.आ.२००५
३. भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक आणि ऐतिहासिक, संपा.डॉ.स.ग.मालशे, डॉ.अंजली सोमण, डॉ.द.दि.पुंडे
४. मराठी भाषा सौष्ठव म्हणी - अलंकार - वाक्यप्रचार - वसुत भ.उत्पात स्नेहवर्धन पब्लि.हाऊस पुणे
५. लोकरंगभूमी, डॉ.प्रभाकर मांडे
६. मराठी रंगभूमी आणि फार्स, डॉ.सौ.मनीषा रोडे
७. वस्तुनिष्ठ आकलन आणि उपयोजित मराठी लेखन, प्रा.नरेंद्र मारवाडे, कैलास पब्लि.औरंगाबाद
८. उपयोजित मराठी भाग , डॉ.प्रकाश मेदककर, विद्या बुक्स पब्लि.औरंगाबाद
९. पत्रकारितेची मूलतत्वे - प्रभाकर पाध्ये महता पब्लिशिंग हाऊस
१०. बातमीदार, श्रीपाद रामचंद्र टिकेकर, प्रकाशक दत्तात्रय यशवंत टिकेकर, पुणे
११. व्यावहारिक मराठी, ल.रा.नसिराबादकर, फडके प्रकाशन पुणे
१२. रेडिओवरील भाषणे आणि श्रुतिका, पु.ल.देशपांडे
१३. माध्यम चित्रवाणी, आकाशनंद, ग्रंथघर मुंबई
१४. शालेय कृतिसंशोधन, डॉ.के.एस.गुरव, डॉ.अनुराधा गुरज, मेहता पब्लि. हाऊस
१५. संगणक परिचय, प्रा.नंदकिशोर दायमा, विद्या प्रकाशन पुणे
१६. संगणक संकल्पना, प्रा.नंदकिशोर दायमा, विद्या प्रकाशन पुणे
१७. माहिती व तंत्रज्ञान मराठी, शिक्षक हस्तपुस्तिका, महाराष्ट्र राज्य माध्य/उच्च माध्य.शिक्षण मंडळ नाशिक
१८. माहिती तंत्रज्ञान - संगणक परिचय (इ. ८ वी साठी कार्यपुस्तिका) स्वाती सायनकर, जीवनदीप प्रकाशन, ऑपेरा हाऊस पुणे
१९. माहिती तंत्रज्ञान - संगणक परिचय (इ. ९ वी साठी कार्यपुस्तिका) स्वाती सायनकर, जीवनदीप प्रकाशन, ऑपेरा हाऊस पुणे

२०. माहिती तंत्रज्ञान - संगणक परिचय (इ. १० वी साठी कार्यपुस्तिका) स्वाती सायनकर, जीवनदीप प्रकाशन, ऑपेरा हाऊस पुणे
२१. ई- कॉमर्स, विवेक मेहेत्रे, उदवेली बुक्स पुणे

प्रश्नपत्रिका स्वरूप व गुणविभागणी
द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम
जून २०१० पासून
मराठी सामान्यस्तर (जी-२) **उपयोजित मराठी** (पर्यायी अभ्यासक्रम)
तृतीय सत्र

वेळ २ तास	एकुण गुण ४०
सूचना :- १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत	
प्रश्न १ ला दीर्घोत्तरी प्रश्न. किंवा दीर्घोत्तरी प्रश्न	१६
प्रश्न २ रा पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (पाच पैकी तीन)	१२
प्रश्न ३ रा पुढीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)	१२

चतुर्थ सत्र
प्रश्नपत्रिका स्वरूप व गुणविभागणी
द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम
जून २०१० पासून
मराठी सामान्यस्तर (जी-२) **उपयोजित मराठी** (पर्यायी अभ्यासक्रम)

वेळ २ तास	एकुण गुण ४०
सूचना :- १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत	
प्रश्न १ ला दीर्घोत्तरी प्रश्न. किंवा दीर्घोत्तरी प्रश्न	१६
प्रश्न २ रा पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (पाच पैकी तीन)	१२
प्रश्न ३ रा पुढीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)	१२

द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम (एस १)

जून २०१० पासून

तृतीय सत्र

मध्ययुगीन मराठी गद्य वाङ्मय प्रकाराचा अभ्यास

* नेमलेले पाठ्यपुस्तक : सभासद बखर : संपा.डॉ.यु.म.पठाण, स्नेहवर्धन प्रकाशन पुणे

अ) अध्ययन अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये :

तासिका ०८

१. मध्ययुगीन मराठी गद्य : स्वरूप व प्रेरणा
२. मध्ययुगीन बखर वाङ्मय : स्वरूप, उद्गम आणि विकास
३. बखर वाङ्मय : स्वरूप व प्रकार
४. मध्ययुगीन मराठी पद्य : स्वरूप व प्रेरणा (संतांची कविता, पंडिती काव्य, शाहरी काव्य)

ब) घटक विश्लेषण

तासिका ३६

१. सभासद बखर : कथानक व मांडणी
२. सभासद बखर : व्योमचित्रण, प्रसंगवर्णन, संघर्ष, वातावरण
३. सभासद बखर : निवेदन पध्दती, भाषाशैली

क) संदर्भ साहित्य

१. मराठी बखर, र.वि.हेरवाडकर, व्हीनस प्रकाशन, पुणे
२. बखर वाङ्मय : उद्गम आणि विकास, डॉ.बापूजी संकपाळ, दास्ताने रामचंद्र आणि कं.पुणे
३. मराठी बखर गद्य, डॉ.गं.व.ग्रामोपाध्ये, मेहता पब्लिशिंग हाऊस पुणे
४. मराठी बखर वाङ्मयाचा पुनर्विचार, डॉ.गं.व.ग्रामोपाध्ये, मेहता पब्लिशिंग हाऊस पुणे
५. प्राचीन मराठी गद्य प्रेरणा आणि परंपरा, श्री.रं.कुलकर्णी

द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम (एस १)

जून २०१० पासून

चतुर्थ सत्र

मध्ययुगीन मराठी पद्य वाङ्मय प्रकाराचा अभ्यास

* नेमलेले पाठ्यपुस्तक : श्री एकनाथ महाराजांची निवडक भारुडे : संपा. प्रा.एल.जी.सोनवणे प्रशांत पब्लिकेशन्स जळगाव

अ) अध्ययन अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये :

तासिका ०८

१. संत वाङ्मयातील ओवी, अभंग, भारुड यांच्या आकृतीबंधाचा परिचय
२. भारुड : स्वरूप विशेष
३. भारुड व लोकगीत यांचा अनुबंध

ब) घटक विश्लेषण

तासिका ३६

१. श्री एकनाथ महाराजांच्या भारुडाचे वर्गीकरण
२. श्री एकनाथ महाराजांच्या भारुडातील तत्वज्ञान
३. श्री एकनाथ महाराजांच्या भारुडातील रूपके
४. श्री एकनाथ महाराजांच्या भारुडांची भाषाशैली

क) संदर्भ साहित्य

१. श्री एकनाथ महाराजांची निवडक भारुडे, प्रशांत पब्लिकेशन जळगाव
२. एकनाथांची निवडक भारुडे, डॉ.वसंत जोशी, मेहता प.हाऊस पुणे
३. श्री एकनाथ महाराजांची भारुडे भाग १ व २, सं.ना.वि.बडवे, एकनाथ संशोधन मंदिर औरंगाबाद
४. एकनाथांची भारुडे, डॉ.शरद व्यवहारे, साहित्य सेवा प्रकाशन, औरंगाबाद
५. भारुड वाङ्मयातील तत्वज्ञान, डॉ.रामचंद्र देखणे, पद्मगंधा प्रकाशन

प्रश्नपत्रिका स्वरूप व गुणविभागणी
द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम
जून २०१० पासून
मराठी विशेषस्तर (१) (मध्ययुगीन मराठी गद्य वाङ्मय प्रकारांचा अभ्यास)
सभासद बखर
तृतीय सत्र

वेळ २ तास	एकुण गुण ४०
सूचना :- १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत	
प्रश्न १ ला दीर्घोत्तरी प्रश्न.	१६
किंवा	
दीर्घोत्तरी प्रश्न	
प्रश्न २ रा पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (पाच पैकी तीन)	१२
प्रश्न ३ रा पुढीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)	१२

द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम
जून २०१० पासून
मराठी विशेषस्तर (१) (मध्ययुगीन मराठी पद्य वाङ्मय प्रकारांचा अभ्यास)
श्री.एकनाथ महाराजांची निवडक भारूडे
चतुर्थ सत्र

वेळ २ तास	एकुण गुण ४०
सूचना :- १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत	
प्रश्न १ ला दीर्घोत्तरी प्रश्न.	१६
किंवा	
दीर्घोत्तरी प्रश्न	
प्रश्न २ रा पुढीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (पाच पैकी तीन)	१२
प्रश्न ३ रा पुढीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा. (चार पैकी दोन)	१२

द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम (एस २)
जून २०१० पासून
अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१८१८ ते १९२०)
तृतीय सत्र

अ) अध्ययन अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये :

तासिका ८

१. या कालखंडातील वाङ्मयीन प्रवृत्ती व प्रेरणा यांचा शोध घेणे
२. या कालखंडातील शैक्षणिक, सामाजिक, राजकीय, आर्थिक, धार्मिक स्थित्यंतराचा वाङ्मयावरील प्रभाव अभ्यासणे
३. या कालखंडातील वृत्तपत्रे, नियतकालिके यांचा वाङ्मयनिर्मिती व विकास यावरील प्रभाव अभ्यासणे
४. या कालखंडातील निबंध, कादंबरी या वाङ्मयप्रकारांचा व निवडक साहित्यकृतींचा विशेष परिचय करून घेणे

ब) घटक विश्लेषण

तासिका ३६

१. १८१८ ते १९२० या कालखंडातील **निबंध वाङ्मय** प्रेरणा, स्थूल आढावा
(प्रमुख निबंधकार व नियतकालिके : लोकहितवादी, विष्णूशास्त्री चिपळूणकर, लोकमान्य टिळक, शि.म.परांजपे, विविध ज्ञान विस्तार, करमणूक)
२. १८१८ ते १९२० या कालखंडातील **कादंबरी वाङ्मय** स्थूल आढावा
(प्रमुख कादंबरीकार व कादंबऱ्या : नाथ माधव, ना.ह.आपटे, वि.सी.गुर्जर, हळबे, रा.भि.गुंजीकर)
३. १८१८ ते १९२० या कालखंडातील पुढील साहित्यकृतींचा विशेष अभ्यास
१. **गोपाळ गणेश आगरकर लेखसंग्रह**, संपा.ग.प्र.प्रधान, प्रतिमा प्रकाशन
२. **गड आला पण सिंह गेला**, ह.ना.आपटे, कॉन्टिनेंटल प्रकाशन

चतुर्थ सत्र

द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम (एस २)
जून २०१० पासून
अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (इ.स.१८१८ ते १९२०)

अ) अध्ययन अध्यापनाची उद्दिष्ट्ये :

तासिका ८

१. या कालखंडातील वाङ्मयीन प्रवृत्ती व प्रेरणा यांचा शोध घेणे
२. या कालखंडातील शैक्षणिक, सामाजिक, राजकीय, आर्थिक, धार्मिक स्थित्यंतराचा वाङ्मयावरील प्रभाव अभ्यासणे
३. या कालखंडातील वृत्तपत्रे, नियतकालिके यांचा वाङ्मयनिर्मिती व विकास यावरील प्रभाव अभ्यासणे
४. या कालखंडातील नाटक आणि कविता या वाङ्मयप्रकारांचा व निवडक साहित्यकृतींचा विशेष परिचय करून घेणे

ब) घटक विश्लेषण

तासिका ३६

१. १८१८ ते १९२० या कालखंडातील **नाट्य वाङ्मय** स्थूल आढावा
(प्रमुख नाटककार व नाटके : अण्णासाहेब किर्लोस्कर, गो.ब.देवल, राम गणेश गडकरी, कृष्णाजी प्रभाकर खाडीलकर)
२. १८१८ ते १९२० या कालखंडातील **काव्य वाङ्मय** स्थूल आढावा
(प्रमुख कवी व काव्य : बी, बालकवी, गोविंदाग्रज, विनायक)
३. १८१८ ते १९२० या कालखंडातील पुढील साहित्यकृतींचा विशेष अभ्यास
१. **तृतीय रत्न**, ज्योतीराव फुले, संपा.दत्ता भगत, शब्दालय प्रकाशन
२. **हरपले श्रेय**, केशवसुत, संपा.रा.श्री.जोग, कॉन्टिनेंटल प्रकाशन

क) संदर्भ साहित्य

१. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग १, अ.ना.देशपांडे, व्हीनस प्रकाशन
२. प्रदक्षिणा (नवी आवृत्ती), कॉन्टिनेंटल प्रकाशन पुणे
३. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड ४ व ५, संपा.रा.श्री.जोग, म.सा.प.
४. हरिभाऊ विविध दर्शन, संपा. म.ना.अदवंत
५. मराठी कादंबरी, ल.ग.जोग
६. मराठी कविता, निशिकांत ठकार
७. केशवसुत समग्र कविता, संपा.भ.श्री.पंडित
८. अर्वाचीन मराठी गद्याची पूर्वपीठीका, गं.बा.सरदार
९. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, प्र.न.जोशी

प्रश्नपत्रिका स्वरूप व गुणविभागणी
द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम
जून २०१० पासून
मराठी विशेषस्तर (२) अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १८१८ ते १९२०
तृतीय सत्र

वेळ २ तास	एकुण गुण ४०
सूचना :- १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत	
प्रश्न १ ला वस्तुनिष्ठ प्रश्न. (निबंध, कादंबरी वाङ्मयावर आधारीत) (सात पैकी पाच)	१०
प्रश्न २ रा टीपा लिहा	
अ) दोन पैकी एक (निबंध वाङ्मयावर आधारीत)	०५
ब) दोन पैकी एक (कादंबरीवर आधारीत)	०५
प्रश्न ३ रा दीर्घोत्तरी प्रश्न. (गोपाल गणेश आगरकर लेखसंग्रहावर आधारीत)	१०
किंवा	
टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)	
प्रश्न ४ था दीर्घोत्तरी प्रश्न. (गड आला पण सिंह गेलावर आधारीत)	१०
किंवा	
टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)	

प्रश्नपत्रिका स्वरूप व गुणविभागणी
द्वितीय वर्ष कला - मराठी अभ्यासक्रम
जून २०१० पासून
मराठी विशेषस्तर (२) अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास १८१८ ते १९२०
चतुर्थ सत्र

वेळ २ तास	एकुण गुण ४०
सूचना :- १. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत	
प्रश्न १ ला वस्तुनिष्ठ प्रश्न. (नाटक आणि कवितावर आधारीत) (सात पैकी पाच)	१०
प्रश्न २ रा टीपा लिहा	
अ) दोन पैकी एक (नाट्य वाङ्मयावर आधारीत)	०५
ब) दोन पैकी एक (काव्यावर आधारीत)	०५
प्रश्न ३ रा दीर्घोत्तरी प्रश्न. (तृतीय रत्न नाटकावर आधारीत)	१०
किंवा	
टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)	
प्रश्न ४ था दीर्घोत्तरी प्रश्न. (हरपले श्रेय या काव्यसंग्रहावर आधारीत)	१०
किंवा	
टीपा लिहा (कोणत्याही दोन)	

॥ अंतरी पेटवू ज्ञानज्योत ॥
उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
मराठी अभ्यासक्रम समकक्ष सूची

जुना अभ्यासक्रम जून २००८ पासून	नवा अभ्यासक्रम जून २०१० पासून
<p>द्वितीय वर्ष कला मराठी सामान्यस्तर २ (जी २) मराठी सामान्यस्तर २ (जी २) वाङ्मय प्रकारांचा अभ्यास १. पांगिरा : (कादंबरी) विश्वास पाटील २. वाट तुडवताना : (आत्मकथन) उत्तम कांबळे</p>	<p>वाङ्मय प्रकारांचा अभ्यास तृतीय सत्र : पांगिरा : (कादंबरी) विश्वास पाटील चतुर्थ सत्र : वाट तुडवताना : (आत्मकथन) उत्तम कांबळे</p>
<p>उपयोजित मराठी (पर्यायी अभ्यासक्रम) मराठी विशेषस्तर १ (एस १) मध्ययुगीन गद्य-पद्य वाङ्मय प्रकारांचा अभ्यास १. सभासद बखर संपा.डॉ.यु.म.पठाण २. श्री एकनाथ महाराजांची निवडक भारुडे</p>	<p>उपयोजित मराठी (पर्यायी अभ्यासक्रम) मराठी विशेषस्तर १ (एस १) तृतीय सत्र : मध्ययुगीन गद्य वाङ्मय प्रकाराचा अभ्यास सभासद बखर संपा.डॉ.यु.म.पठाण चतुर्थ सत्र : मध्ययुगीन पद्य वाङ्मय प्रकाराचा अभ्यास श्री एकनाथ महाराजांची निवडक भारुडे संपा.प्रा.एल.जी.सोनवणे</p>
<p>मराठी विशेषस्तर २ (एस २) अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१८१८ ते १९२०) निबंध, कादंबरी, नाटक, काव्य वाङ्मयातील प्रमुख स्थित्यंतरे नेमलेली पाठ्यपुस्तके १. गोपाळ गणेश आगरकर लेख संग्रह संपा.ग.प्र.प्रधान २. गड आला पण सिंह गोला, ह.ना.आपटे ३. तृतीय रत्न, ज्योतीराव फुले ४. हरपले श्रेय, केशवसुत</p>	<p>मराठी विशेषस्तर २ (एस २) अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१८१८ ते १९२०) तृतीय सत्र : निबंध, कादंबरी नेमलेली पाठ्यपुस्तके १. गोपाळ गणेश आगरकर लेख संग्रह संपा.ग.प्र.प्रधान २. गड आला पण सिंह गोला, ह.ना.आपटे चतुर्थ सत्र : नाटक, कविता नेमलेली पाठ्यपुस्तके १. तृतीय रत्न, ज्योतीराव फुले २. हरपले श्रेय, केशवसुत</p>

प्रा.एल.जी.सोनवणे
अध्यक्ष,
मराठी अभ्यास मंडळ